

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel orgaan van de Nederlandse Bond van Katholieke Esperantisten „Nederlanda Katoliko”

Gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Oggericht 29 Augustus 1909

Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd.

Ĉion per amo, nenion per forto. (S. Frac. de Sales)

Geestelijk Adviseur: HUB. J. A. M. ERAS, Pastro.

Abonnementsprijs	Adres der Redactie:	Afzonderl. Nos.
f 2,50 per jaar	P. M. BROUWER	20 cent.
Eksterl. Jarabono f 3,—	Pahudstraat 134	Advertentiën
	's-Gravenhage.	50 cent per regel.

ADVERTENTIËN: DRUKKERIJ PIET SMITS, TILBURG

NAAR DE NIEUWE GEMEENSCHAP.

(AL NOVA SOCIA ORDO).

La bildo de la nuna mondo estas ĝenerala konfuzo. Konfuziĝo ĉie: inter ŝtatoj reciproke kaj en la ŝtatoj mem ĉe la individuo kaj en la komunio, en la popoloj kaj ĉe la regantoj. Ĉi tie kaj ĉie konfuziĝo, senpoveco, malespero kaj kreskanta ĉagreniĝo.

Kaj ĉie la bonvoluloj serĉas novajn kaj certajn vojojn tra la mallumo de nuna haoso al la lumo de nova socio ordo. Kaj tiun vojon jam antaŭ dekoj da jaroj estis montrita de nia Sankta Patro, kiu jam tiam profete antaŭdiris la nunan konfuzon, kiel sekvon de fatala sistemo, kreskinta el kaj konservata de fatala mentaleco.

La Sankta Patro parolis. Ne aŭskultis liajn vortajn multajn, kaj eĉ liaj propraj filoj ne ĉie aŭskultis. Aliaj aŭskultis kaj..... parolis, parolis belajn vortajn pri papaj enciklikoj sed iliaj agoj kontraŭparolis iliajn vortojn. Kaj pligrandiĝis la konfuziĝo.

Ni Katolikaj Esperantistoj propagandas lingvon. Kaj pere de tiu lingvo ni povas paroli al multajn, al la tuta mondo, pri niaj idealoj. Ni esperu ke ne perdis la Katolikaj Esperantistoj siajn idealojn en la ĝenerala konfuziĝo.

Ni ne ĉesu paroli al la mondo pri nova socia ordo, kiu devos veni baldaŭ, por ke ne pereu la homaro en kulpa memmortigo. La nova socia ordo antaŭe devas esti en la menso de kiel eble plej multajn bonvolulojn. Ni prediku ĝin.

Sed la idealoj, kiujn ni portas tra la mondo, devas esti praktikataj en propra sintenado. Ni agu (Laŭ ebleco) kvazaŭ ni jam vivus en nova socia ordo. Niaj agoj senvorte parolu pri niaj idealoj. Jen tasko, kiu kondukos al la nova socia ordo kaj samtempe efike propagandas por Esperanto.

XXIe I.K.U.E.-KONGRES.

5 - 11 AUGUSTUS 1939 TE ANTWERPEN.

Kongreskaarten tot eind Maart 40 frs. Daarna 60 frs. Echtgenoten van deelnemers en jongelui tot 19 jaar betalen de helft. Ook blinden, die dit verlangen. Dagkaart kost resp. 20 frs. 10 frs. (na Maart 30 frs. en 15 frs.)

Het verstrekken van kosteloze kaarten wordt mogelijk als meergegoeden hun giften laten toestromen.

Betalen: Postrekening 415.470 (XXIa Kongr. de I.K.U.E.) Aalst, België.

INTERNACIA KATOLIKA INFORMEJO.

Van de 1-cents-actie ontvangen: Club Hem-Venhuizen 1 gld; Groenlo 2 gld; Delft 4,50 gld; Apeldoorn 0,75 gld; Eindhoven 19,— gld; Den Helder 5,50 gld; Amsterdam Arkev 0,60 gld; St. Bonifacio 5 gld; Sud-Centro 7,75 gld; Hengelo (O) 1,32 gld; Tilburg 0,63 gld; Nibbixwoud 4,— gld.

Nog ontvangen: Kartmono uit T. 0,63 gld; restaĵo P. P. F. Maastricht 37,98 gld; fr. B. te T. 7,36 gld; J. Th. v. d. G. te H. 1 gld; fr. N. te T. 2,50 gld.

Aan allen hartelijk dank!

'n Confrater van me reisde voor enige weken met een Duitser. Al pratende kwam het I. K. I. ter sprake. De Duitser vertelde, dat zijn broer, wonende in een plaatsje bij München door dit bureau bekeerd was..... Aan het I. K. I.-Komitato onbekend. Maar O. L. H. behoeft ons ook niet alle bekeringen te doen kennen!.....

Fr. M. MONULFUS, I.K.I.-Secretaris.

UIT DE AFDELINGEN.

VERSLAG VAN DE KADERDAG EN DE DISTRICTSVERGADERING
van het district N. Holland Zuid van „Nederlanda Katoliko”, gehouden
op Zaterdag 14 Jan. 1939 in het clubgebouw van „Sankta Bonifacio”,
onderafdeling van Arkev te Amsterdam Oost.

Om 4 uur opent de voorzitter van het voorlopig bestuur, S-ro Schijf de kademiddag op de gebruikelijke wijze en heet in het bijzonder welkom den spreker van hedenmiddag, S-ro Damen, die spontaan de uitnodiging van het districtsbestuur aanvaardde en Pater G. J. Vonk S. C. J., Geestelijk Adviseur van Arkev, die niettegenstaande het minder gunstige tijdstip, toch deze eerste kaderdag bij wil wonen.

S-ro Schijf geeft hierna het woord aan S-ro Damen, die in 't kort toelicht, dat hij o.a. zal spreken over:

Onze principes; geeigende middelen; naaste doeleinden van de propaganda; zijn we met onze propaganda op de juiste weg?; onze eigen eenheid; onderling vertrouwen; saamhorigheidsgevoel; onze plaats binnen de Katholieke Actie; middelen en interna ideo:

Al deze onderwerpen worden door spreker belicht en na nog enige woorden gewijd te hebben aan geestelijke herbewapening en de propaganda van de vrede door Esperanto besluit spreker zijn rede.

De voorzitter dankt spreker en geeft gelegenheid om de punten, waarover men vragen wenst te stellen, op papier te zetten.

In het tweede gedeelte werden o.a. besproken: Instituut kaderdag: Bestond dit reeds en wat zijn de ervaringen?

Hoe denkt NoKo over officieel oprichten van districten?

Hoe staat NoKo tegenover samenwerking met andersdenkende Esperanto verenigingen? enz.

Van het instituut kaderdag heeft het district N.Holland Zuid de primeur.

Regelmatige plaatselijke samenwerking met andersdenkende Esperanto organisaties afkeurenswaardig doch federatieve samenwerking na overleg met den Bondsadviseur in speciale gevallen gewenst, examencomité, Bureau voor Esperanto bij het Onderwijs.

NoKo ziet vele voordelen in het oprichten van districten, maar niet overal is het mogelijk door slechte verbindingen enz.

Na levendige discussie over deze en onderwerpen van meer interne aard, sluit de voorzitter deze eerste kademiddag.

In de avondvergadering werd het district N. Holland Zuid officieel opgericht en het definitieve bestuur gekozen. Wijziging in samenstelling ontstond door het terugtrekken van den Heer de Kuyter, Volendam om gezondheidsredenen. Hiervoor kwam in de plaats S-ro Leideritz, Amsterdam.

Het bestuur bestaat thans uit: Chr. Schijf, voorz., Haarlem; K. J. Vernooij, secr.-penningm., 1e Jac. v. Campenstr. 20 hs, A'dam Z.; A. F. Leideritz, pers. Amsterdam C.; J. Groenevelt, kaderdagen, Velsen N.; N. Mak, Wormer.

Voor het program van actie werden genoemd:

Bedevaart naar Heilo; Kaderdag in het voor- en najaar; 1 of 2 algemene districtsdagen, waarvan één voor de jaarvergadering van NoKo; Bewerken Verenigde Katholieke Pers e.a.

Na een prettige discussie over de verschillende agendapunten sluit de voorzitter deze welgeslaagde vergadering.

K. J. VERNOOIJ, Secr.

VOLENDAM. „Volendam Viva”.

Op 15 Januari werd door b.g. vereeniging de jaarvergadering gehouden. Verslag secretaris optimistisch over bereikte resultaten, pessimistisch aangaande het ledental. Verslag penningmeester tamelijk optimistisch.

Het nieuw gekozen bestuur is als volgt samengesteld: H. L. Hartog, voorzitter; N. Kroon, secretaris en S. Keizer, penningmeester. Hiermede eindigt het vereenigings-weeroverzicht van „Volendam Viva”.

N. KROON, Secr.

AMERSFOORT. „Pastro Emile Peltier”.

Deze hield op 10 Jan. haar Jaarvergad.. De voorz. de hr. v. Gasteren wenschte allen een Zalig Nieuwjaar. De secr. las het jaarverslag waarin o.m. werd herinnerd aan het bezoek van I. P. K. A. uit den Haag en de lezing van Sro Depuis uit Frankrijk. De penningmeester had een batig saldo. Voorzitter en penningmeester werden herkozen terwijl de Heer Hansman gekozen werd in de plaats van de Heer Schalkwijk die Amersfoort heeft verlaten. Bij de rondvraag werden twee flinke besluiten genomen. Ten eerste; dit jaar gezamenlijk naar den Bosch te gaan. Jaarvergadering N. K. En ten tweede de geheele vereeniging zal zich abonneeren op het „Studieblad”. Men betaald één cent per week en de penningmeester zorgt voor het abonnementsgeld. De vergadering werd door 90 procent van de leden bezocht.

L. J. VOGELS, Secr.

ROTTERDAM.

Norda Grupo viert Zondag 19 Februari a.s. vastenavond, in Gebouw Odeon, Gouvernestraat 54. Het programma is uitsluitend muzikaal en wordt verzorgd door een Jazzensemble (10 personen), dat een onder-afdeeling is van de Joseph-Gez. te Gouda. Professor Tim is conferencier. Dansen tot 2 uur. Entreprijs zeer laag. Kaarten verkrijgbaar: Heer Kerstantstraat 91, Rotterdam N.

HALFWEG. „Por Dio Kaj Eklezio”.

Zondag 8 Jan. 1939 was ons eerste jaarfeest. 's Morgens algemeene H. Communie. De voorzitter opende de feestavond en heette allen welkom, in 't bijzonder de afgevaardigden uit IJmuiden, Haarlem, Aalsmeer en onze ex-secretaris uit Amsterdam. Ons vaandel werd ingewijd door onze Geestelijk Adviseur. Allen hebben die avond kunnen genieten van spel en zang van het kinderkoor onder leiding van Mevr. Bosch. Voor het tooneelspel van „Vadertje kent z'n fransch” komt in het bijzonder de heer P. de Moel een woordje van lof toe. Een ieder ging zeer tevreden naar huis.

J. NUIJTEN, Secr.

UIT DE ESPERANTO BEWEGING.

NEDERLANDA ESPERANTO-EKZAMENA KOMITATO. RAPORTO PRI NIAJ EKZAMENOJ.

Dum la jaro 1938 okazis naŭ ekzamenoj, al kiuj partoprenis:
Por Diploma A 284 kand., el kiuj sukcesis 223, t.e. pli ol 78 %;
Por Diplomo B 63 kand., el kiuj sukcesis 47, t.e. pli ol 74 %;
Por A kaj B kune ekzameniĝis: 284 + 63 = 347 kandidatoj.

El ĉi tiuj 347 kand. apartenis al:

Nederlanda Katoliko: (N.K.)	A 129 + B 23 = 152 kand.;
Ned. Chr. Esp. Ver. (N.C.E.V.):	A 16 + B 7 = 23 kand.;
Ned. Esp. Gruparo (N.E.G.):	A 10 + B 7 = 17 kand.;
Aliaj organizaĵoj:	A 24 + B 15 = 39 kand.;
Ne organizitaj estis:	A 105 + B 11 = 116 kand.;
Kune:	A 284 + B 63 = 347 kand.;

Kiel oni vidas „Nederlanda Katoliko” okupas bonan lokon; tamen la nombro kompare kun tiu de la pasinta jaro, tro multe malpliĝis: en 1937: 212 kand., en 1938 nur 152; ke la nombro dum 1939 iom kresku, estas nia fervora deziro!

Ĝis 1937 (vidu N.K. Jan. 1938) sukcesis por A 4587, por B 943 k.
En 1938 por A 223, por B 47 k.

Du sume: A 4810, por B 990 k.
t.e 5800 diplomitoj.

EKZAMENA KOMITATO.

Pro libervola ekŝiĝo de S-ro P. v. d. Vijver, el Eindhoven, la membreco estis oferata al la antaŭa membro S-ro J. P. Korting, el Eindhoven, kiu ĝin akceptis. La Ekzamena Komitato nun do ekzistas el la jenaj personoj:

Honora Prezidanto: S-ro Dreves Uitterdijk. *Lingva Komitatano.*
Prezidanto: S-ro J.R.G. Isbrücker (N.E.G.)

Prezidanto de la Akademio.

Vicprezidanto: S-ro P. Heilker (N.K.) Prez. de I.K.U.E.,
Lingva Komitatano.

(Adreso: Kamillestraat 37, Den Haag).

2-a Sekretario: S-ro P. J. Soeters. (N.E.G.).

S-ro H. Damen (N.K.) prezidanto de Nederlanda Katoliko.

S-ino J. C. Isbrücker-Dirksen (N.E.G.).

S-ro J. P. Korting (N.K.).

S-ro H. C. v. Leeuwen (N.C.E.V.) Prez. de la Ned. Chr. Esp.ver.

Frato Wigbertus van Zon (N.K.) *Lingva Komitatano.*

Ŝtata Delegito de la Ekzamena Komitato: S-ro J. van Andel,
Inspektoro de la Gimnazia kaj Meza Instruado.

FRATO WIGBERTUS VAN ZON.

ESPERANTO-EXAMENS IN 1939.

De examens zullen worden afgenomen:

Op 6 Mei in Den Haag voor diploma's A en B.

Op 18 Mei in Alkmaar voor diploma A.

Op 18 Mei in Groningen voor diploma's A en B.

Op 20 Mei in Heerlen voor diploma's A en B.

Op 3 Juni in Bergen op Zoom voor diploma's A en B.

Op 17 Juni in Amsterdam voor diploma's A en B.

Op 4 November in Utrecht voor diploma's A en B.

Op 18 November in 's-Hertogenbosch voor diploma's A en B.

De A-kandidaten moeten minstens één boek gelezen hebben, waarvan zij de titel bij hun aanmelding voor het examen aan den secretaris dienen op te geven.

Van de B-kandidaten wordt tegenwoordig niet meer verlangd, dat zij een opstel in het Esperanto maken, maar in de plaats daarvan wordt hun een tekst, waarin verschillende fouten voorkomen, ter correctie voorgelegd.

De B-kandidaten moeten *minstens vier boeken* bestudeerd hebben, naar keuze uit de volgende, maar minstens één van Dr. L. L. Zamenhof:

Akbar, Amfitriono, Cezaro, Fabiola, Gösta Berling, Gijsbr. van Aemstel, Hamleto, Idoj de Orfeo, Ifigenio en Taŭrido, Infero, Jane Eyre, La Faraono, La Reĝo Judea, La Revizoro, La Vila Mano, Luno de Izrael, Marta, Odusseias, Pro Iŝtar, Quo Vadis, Romano de Afrika Bieno, Romano de San Michele, Sur Sanga Tero, Tragedio de l' Homo, Viktimoj.

De examengelden bedragen voor kandidaten voor *diploma A*: 3 gulden voor hen, die lid zijn van een van de afdelingen van: N.E.G., N.K., N.C.E.V., L.E.E.N., F.L.E., N.O.S.O.B.E. en van de Ned. Bonden van Esperantisten-postambtenaren en Esp. politie personeel.

Voor niet leden: 5 gulden.

Kandidaten voor *dipl. B* betalen respectievelijk 5 en 10 gld.

Aanmelding voor de examens bij den secretaris van de examencommissie, den heer *H. J. Bulthuis, Kamillestraat 37, Den Haag*, Postrekening No 174620, steeds uiterlijk 14 dagen vóór elk examen, onder storting der examengelden, per postwissel of per giro, met duidelijke vermelding van: beroep, naam en voornamen (voluit), plaats, jaar en datum van geboorte, tegenwoordige woonplaats en lid van welke Esperanto-vereeniging. Kandidaten, die vóór de examens de examengelden niet hebben gestort, zullen niet worden opgeroepen. Bewijs van lidmaatschap moet desverlangd worden overgelegd gedurende de examens.

BRITA INTERNACIISTA ASOCIO POSTULAS INTERNACIAN LINGVON.

La 10-an de Decembro 1938 la League of Nations Union (grava Societo propagandanta por la celoj de la Ligo de Nacioj en Britujo) en sia Ĝenerala Konsilantaro akceptis la jenan rezolucion:

„Ke ĉi tiu kunvenon de la Ĝenerala Konsilantaro petas la Plenumkomitaton klopodi por la instruado de Internacia Lingvo en ĉiuj lernejoj, kiel necesa paŝo al la-antaŭenigo de internacia interkomunikado kaj interkompreniĝo.”

De tempo al tempo ekde 1926 ĉi tiu societo okupiĝis pri la demando de internacia lingvo. Unufoje ĝi deklaris favore al Esperanto, sed nenion praktikan faris. Denove, tamen, la afero ricevas seriozan atenton. Kun la impreso de la sukcesa Londona Kongreso ankoraŭ freŝa en la memoro, oni esperas, ke ĉi-foje ĝi faros ion realan por akceli nian lingvon.

La League of Nations Union estas forta societo, kun filioj en la plejmultaj gravaj kaj mezgrandaj urboj tra Britujo. Se ĝi rekomendus nian lingvon al la serioza atento de ĉiuj ĝiaj anoj, precipe la instruistaro, tio signifus grandan akcelon por la brita Esperantista movado. Do, ni varme petas vin fari vian parton. *Bonvole skribu multnombre al la suba adreso, komentante pri la utilo, kiun Esperanto povus kontribui al internacia interkompreniĝo, kaj esperante, ke ĝi firme rekomendos nian lingvon. Sekve, skribu rapide, individue kaj klube.*

Se vi estas instruisto, estus bone menciĝi tiun fakton.

La afero estas transdonita de la Plenumkomitato al la Edukada Komitato pos esplorado — ju pli da skribaĵoj ĝi ricevos de eksterlando, des pli da ŝanco, ke ĝi impresiĝos.

La adreso estas: *The Education Secretary, League of Nations Union, 15, Grosvenor Crescent, London, S.W.1.*

Estis precipe niaj britaj gesamideanoj, kiuj bonege subtenis nian klopodon en Hago. Nun la vico estas al ni.

OFICEJO ESPERANTO ĈE LA INSTRUADO.

NoSoBE.

Laŭ reĝa dekreto de la 16a de Septembro 1938, ŝtatgazeto n. ro 201 la statutoj de NoSoBE estas leĝe aprobitaj.

Nia braila esperanta literaturo malrapide sed konstante plimultiĝas. En niaj bibliotekoj troviĝas unuopaj brajligitaj verkoj je dispono de ĉiuj legantoj. Lastatempe aperis i.a.:

André: Per balono al la poluso; Baghy, Teatra korbo, Verdaj Don Kifotoj; Herbert, Pri malriĉa kuabo, kiu gloriĝis; Vortoj de Prof.ro Cart; Weinhengst, Turstrato n. ro 4; Axel Munthe, La romano de San Michele. Aperontaj estas: Bellamy, Rigardante malantaŭen; Duhamel, Rakontoj pri Nederlando.

Ankaŭ aperadas brajle presitaj verkoj, kiujn ĉiu do posede povas havigi al si; en aparta kajero aperas kiel folietono kun „Nia Mondo” Jozef Scherer, Per la verda stelo ĉirkaŭ la mondon. Same aperis kun „Esperanta Ligilo” Adamson, Auli; kaj aperos, Fr. van Eeden, La malgranda Johano. Franca blinduluniĝo ĵus eldonis por komencantoj esperantan lernolibron pri la franca lingvo. Bulgara blindul-esperantista societo ĵus eldonis kajeron kun perloj de la poeto Ĥristo Botev.

Cetere aperas kompreneble en niaj bibliotekoj ĉiaj lerno- kaj studolibroj pri Esperanto. Apud nia eldono de I' van Straaten-vortaro estas ĉi rilate plej elstara la eldono en Belgujo de la „Esperanto Leerboek” de F. ino Benink.

XXXI UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO.

Bern (Svisujo), 29 Julio - 5 Aŭgusto 1939.

ORGANIZA KOMITATO:

Honora prezidanto: J. Schmid, prezidanto de 9a Kongreso 1913. Prezidanto: H. Buchli, direktoro de berna trafikoficejo. Vicprezidantoj: D-ro W. de Lerber kaj la reprezentanto de la urbestro.

Adreso por leteroj: 31a Universala Kongreso de Esperanto, Bern.

Kongresejo: Kasino, urba koncertejo.

Kotizoj: Ĝis 31-12-38 svisaj frankoj 20; ĝis 31-3-39 sv. fr. 25; post tiu dato sv. fr. 30. La edzo aŭ edzino de kongresano, same gejunuloj ne pli ol 20 jaraĵ pagas la duonon de tiuj sumoj. Plej oportune vi pagas al nia poŝtkonto III 11611 aŭ per svisaj monbiletoj aŭ al nia bankkonto ĉe Volksbank, Bern.

Blinduloj: Blinduloj kaj ties gvidantoj ricevos senpage kongreskartojn, sed iliaj aliĝoj estu aprobitaj.

Donacoj: Donacoj helpas al plena sukceso de la kongreso kaj la Organiza Komitato antaŭdankas al donacantoj.

Blindula kaso: Por ebligi al blinduloj la kongrespartoprenadon la Organiza Komitato danke akceptas donacojn por tiu kaso.

Glumarkoj: Ĉarmaj glumarkoj haveblaj. Prezo: 60 centimoj (svisaj) aŭ du internaciaj respondkuponoj por 50 ekz.

Fakaj kunvenoj: Organizontoj bonvolu frue anonci siajn dezirojn.

Oficiala kongresgazeto: Ĉiu kongresano ricevos la kongresgazeton „Ni vokas vin”.

CONGRES IN ROTTERDAM.

Het 24e Federatie congres zal dit jaar plaats hebben te Arnhem en wel op 9 en 10 April a.s.

LA HUNGARAJ ESPERANTISTOJ PETAS LA HELPON
DE LA TUTMONDA ESPERANTISTARO.

La Hungara Radio-sendstacio baldaŭ disaŭdigos en Esperanto, se.....

BUDAPEST, 9. XII. 1938.

Al sinjora Moŝto D-ro Vincze Tóth, polickapitano,

BUDAPEST.

Respondante je via letero datita la 4-an de Dec. adresita al Lia Ekscelenca Moŝto Nikolao Kozma, nia prezidanto kaj ĝenerala direktoro, mi havas la honoron sciigi vin, ke la Hungara Radio Societo en la proksima estonteco prove envicigos en sian programon esperantlingvan disaŭdigon.

Se tiu ĉi disaŭdigo havos tian eĥon ĉe la esperantistaro, kiu postulos kaj necesigos, ke ni envicigu ankaŭ la lingvon Esperanto en nian laboron, la Estraro de la Radio Societo akceptos por la efika uzado tiun ĉi potencon ilon starantan je ĝia dispono.

via D-ro ANDREO HLATKY p.m. direktoro.

Tiu ĉi letero kaŭzis grandan ĝojon ĉe la hungara esperantistaro. Finfine malfermiĝas la pordo al la hungara mikrofono kaj eksonos nia lingvo en la koro de Mezeŭropo, en Budapeŝto, la Majesta Reĝino de la Danubo. Dum sep longaj jaroj estis vanaj ĉiuj persistaj klopodoj por konvinki la Direkcion de la Hungara Radio pri la utileco de Esperanto. La sinteno de la Direkcio estis rifuzo. Antaŭ ses monatoj S-ro D-ro Tóth sukcesis konvinki du influhavajn kaj konatajn personojn ĉe la Radio kaj laŭ ilia konsilo li sukcesis tre zorge kaj atente je ĉiuj paŝoj trovi la vojon rekte al la plej supera persono, al la ĝenerala direktoro kaj prezidanto de la Hungara Radio.

Tiu ĉi frukto havos ankaŭ bonegan influon je la landa movado kaj propagando. La dormantaj kaj la laboremon perdintaj gesamideanoj revigliĝos. La uzado de Esperanto ĉe la Radio estos bonega pruvo pri ĝia utileco.

La du Esperantaj Poeto-Famuloj antaŭ la mikrofono.....

Multaj el la gesamideanoj estas fieraj pri la du steloj brilantaj de la esperanta literaturo; D-ro Kolomano Kalocsay kaj Julio Baghy. Sed nun venas la grava demando: Ĉu vi deziras aŭdi ilin almenaŭ tra la etero? Ĉu vi ŝatus aŭdi ilin multfoje kaj konstante? Se jes, bonvolu helpi al ni, ni petas malmulton. Multaj estas ravitaj de la belegaj hungaraj popolkantoj akompanataj de cigana orkestro. Ĉu vi volas aŭdi ilin en Esperanto? Budapeŝto estas la centro de la esperanta literaturo. Ĉu vi volas ekkoni ĝin pere de la Radio?

Jen estas niaj demandoj pri viaj deziro kaj volo. La Hungara Radio plenumos ilin, se vi bonvolos elmontri ilin en videbla formo. Pro tio nia peto estas: bonvolu skribi kaj skribigi al la Radio Direkcio en Esperanto aŭ se eble en angla, franca, itala kaj germana lingvoj. — Jen la adreso: Al la Direkcio de la Hungara Radio, *Budapest*, VIII. Sándor-u. 7. Hungarujo. — Esprimu vian ĝojon kaj dankon pro la enkonduko, petu la daŭrigon de la disaŭdigoj kaj informu ĝin pri viaj eventualaj deziroj. Skribu nun tuj poŝtkarton aŭ leteron kaj denove post la komenciĝo de la disaŭdigoj. Bonefikaj estos la leteroj havantaj multajn subskribojn. La daton de la unua disaŭdigoj. Bonefikaj estos la leteroj havantaj multajn subskribojn. La daton de la unua disaŭdigo ni ne scias ankoraŭ, sed post la fiksigo ni tuj avertos la esperantistaron. Aparte tiujn, kiuj rekte petos de ni la informon. — Nia Adreso: Esperanto Kulturpropaganda Instituto, *Budapest*, III. Jolsva-u. 4. Hungarujo. —

Antaŭ la 34-a Internacia Eŭkaristia Kongreso la aranĝa komitato de la Unua Eŭkaristia Esperanto-Mondkunveno petis la perleteran helpon de la esperantistoj. Alvenis 525 leteroj. Ili bonege helpis al ni. Eĉ nun ni dankas al la skribintoj. Ĝus en tiuj ĉi tagoj komenciĝas novaj sukcesaj paŝoj en la katolika esp. movado kaj la fonto kaj la bazo estas la rezulto atingita pere de tiuj leteroj. Pri tiuj ĉi aferoj baldaŭ ni donos kelkajn ĝojigajn sciigojn.

Ni esperas, ke nia helpkrio ne estos vana kaj per kunigitaj fortoj ni atingos bonan rezulton en nia nobla laboro por la fina venko de nia kara Esperanto.

Ŝ. MONTANO.

KONSTANTA KOMITATO POR LA EŬKARISTIAJ ESPERANTO MONDKUNVENOJ.

Te Budapest is opgericht bovengenoemd Comité, dat tot doel heeft het voorbereiden van Esperanto bijeenkomsten, gedurende de Eucharistische wereldcongressen. Daarin hebben zitting o.a. D-ro F. Erdey als secretaris.

In het Raadgevend Comité hebben zitting P. Kao Ofin (China) P. Carolfi (Italië), P. Beckers (België) en P. Eras (Nederland). In Hongarije, Frankrijk, Italië Nederland, Tsjecho-Slowakije, Jugoslavië en België zijn comitéleden aangewezen. Voor Nederland zijn aangezocht S-roj P. Heilker, H. Damen, F. v. d. Burgt, P. M. Brouwer, Prof. Dr. Moller, P. W. de Jong, Prof. Dr. Brandsma, Dr. Gerlach Rooyen, J. Jongen, H. Roosen, G. Vonk en Pastoor Eras.

BINNEN- EN BUITENLANDS ESPERANTONIEUWS.

FRANKRIJK.

Naar aanleiding van de circulaire van de Franse Minister van Opvoeding (zie N. K. Dec. '38 blz 135) is in vele scholen Esperanto ingevoerd. We noemen Toulon, (2 curs.) Besançon. (7 curs.) Rouen, Boulogne sur Mer (2 curs.) Lyon, Perpignan, Chalons sur Marne (6 curs.), Versailles, Rochefort, Tours, Mulhouse en nog vele andere plaatsen in totaal 40 scholen.

ENGELAND.

In Londen wordt gedurende deze winter E. onderwezen op 20 verschillende scholen en instellingen. De burgemeester van S. Pancras ontving in 1 week 50 brieven om inlichtingen waar men E. kan leren.

ZWITSERLAND.

Het personeel van het Casino in Bern leert E. in verband met het aanstaand Internationaal E. Congres dat daar gehouden zal worden. Ook personeel van andere hotels neemt daaraan deel.

JUGOSLAVIË.

Hier werd een Esperanto week gehouden met vele publieke bijeenkomsten, radiolezingen enz. De pers publiceerde in die week 250 artikelen over E. Enkele duizenden leren nu in Jugoslavië de internationale taal.

HOLLYWOOD.

De bekende filmfabriek Metro-Goldwyn-Mayer maakt een film: „Idiot's Delight” waarin E. wordt gesproken. Daarin spelen Norma Stearer, Clare Gable en andere. De regisseur is Clarence Brown.

BRAZILIË.

Een Braziliaan vond uit een tweekleurig stempel. Dit werd 't eerste gebruikt op 't postkantoor van de 1e Intern. Postzegel tentoonstelling in Rio de Janeiro. De tekst was in 't Esperanto.

ITALIË.

Reeds lang zenden de Italiaanse radiostations Roma I, Roma II en 2 R. O. berichten en lezingen in het Esperanto uit. Het kortegolfstation 2 R. O. gaf in verschillende talen zijn maandprogramma uit in een brochure van handig formaat. Onlangs werd bekend gemaakt, dat dit programma ook in het Esperanto zou verschijnen, als minstens duizend verzoeken daartoe binnenkwamen. Het programma voor November is nu inderdaad in het Esperanto verschenen. Gratis verkrijgbaar: Radio-Studio, Esperanto-Voĉo, Via Montella 5, Roma (Italiujo).

EEN TOREN VAN BABEL. 18 Talen aanbevolen in 1 land.

In Hongarije verschenen in September affiches met de uitnodiging deel te nemen aan taalcursussen. De ene beval aan: engels, frans, italiaans, duits en spaans. De tweede vroeg aandacht voor de talen van nabuurstaten: tjechisch, slovaaks, roemeens, karpaat-russisch, servisch en pools. Een derde wekt op tot het leren van aanverwante talen: fins, littauws, estonisch, chinees, japanees, turks en bulgaars. Al deze cursussen worden ondersteund door belangrijke organisaties en hebben ook leerlingen. En dan worden wij Esperantisten nog wel eens belachelijk gemaakt en voor onpractisch gehouden. Wat een toestand.

(Naar een bericht uit Hongarije.)

BOEKBESPREKING.

(Recensie-exemplaren te zenden aan het Redactie-adres)
(Recenzotajn verkojn sendu al la redakcia adresoj).

PATROJ KAJ FILOJ de I. Turgenjev. Traduko de K. Bein (Kabe). Eldono de F. L. E. Amsterdam, sub kontrolo de ĝia Literatura Komitato.

P. kaj F. jam en 1909 aperis, tradukita el la rusa lingvo de la famkonata Kabe. Jam longan tempon ĝi ne plu estis havebla. Tial la reapero estas ĝojiga fakto, ĉar enhavo interesa kaj lingvo bonstila certe trovos legantojn. La enhavo pentras la vivon en Rusujo antaŭ 70 jaroj kaj la ĉiam moderna interpuŝiĝon de patroj kaj filoj. La L. K. ŝanĝis nur gramatikajn erarojn kaj pro respekto de l' tradukinto ne tro aliĝis la originalan tekston. Restis do klasika la lingvo. Restis ankaŭ kelkaj nerekomendindaĵoj inter kiu la ellasado de *Ĉu* en demandaj frazoj. Ni trovis ankoraŭ kelkajn preserarojn. (p. 79 *mapli* devas esti *malpli*; p. 84 *ĉi* d.e. *ŝi*; p. 90 *nigrkapa*. p. 137 *beon* d.e. *benon*; p. 147 *pinioj* d.e. *opinioj*).

La libro estas la unua de nova Romanserio. Tiun ĉi unuan libron ni povas rekomendi al niaj legantoj, kvankam la enhavo bezonas ioman rezervon.

LA VOJO. *Monato Gazeto por Infanoj.* Tiu ĉi eldono de F. L. E. eniris la 5an jaron en bela, nova vesto.

La F. L. E. infanojn ni gratulas, ili havas nun ne nur lernigan, interesan sed ankaŭ belan gazeton. Kompreneble ĝi ne ĉiam kaj ne ĉie taŭgas por niaj infanoj.

JARLIBRO de la Lingva Komitato kaj ĝia Akademio. Oostduinlaan 32, Hago.

Tre interesaj raportaj pri la laboro de la L. K. en 1938, kaj listo de L. K. anoj kaj Akedemianoj.

HISTORIO DE LA UNUA EŬKARISTIA ESPERANTO MONDKUNVENO.

Aperis la dokumentaro pri la plejgrava sukceso de nia movado!

Granda ĝojo kaj aplaŭdo sekvis la unuan sciigon pri la grava novaĵo, ke la 34-a Eŭkaristia Kongreso akceptis nian karan lingvon Esperanto kiel helplingvon kaj permesis organizi en ĝiaj kadroj la Unuan Eŭkaristian Esperanto Mondkunvenon.

En la nun aperinta libro, oni publikigas la tutan historion de la Mondkunveno, ĉiujn dokumentojn ĉirilate, belan bukedon el la pli ol duonmilo da leteroj, ĉiujn paroladojn, la tutan materialon de la Solena Vespero kaj fine la regularon de la Konstanta Komitato por la venontaj Eŭkaristiaj Esperanto Mondkunvenoj.

La riĉa materialo certe interesigos ne nur tiujn, kiuj tre estus ŝatintaj partopreni sed ne povis pro malhelpoj neatenditaj. Kiuj deziras pian legaĵon pri la Plejsankta Eŭkaristio, trovas en la libro ĉiujn meditadojn kaj paroladojn de la Mondkunveno. Ĝi estos certe bona helpilo por la organizantoj de la venontaj Mondkunvenoj.

La libro estas ilustrita per multaj bildoj de la Mondkunveno.

Prezo de la libro estas 4 pengoj, aŭ egalvaloro (10 respond-kuponoj). Sendkostoj enkalkulitaj. Mendebla ĉe la Konstanta Komitato de la Eŭkaristia Esperanto Mondkunvenoj. Budapeŝt, VIII., Mária-str. 23. I. etaĝo. Hungarujo.

POR AMUZO.

	7		konsonanto
	6 o o		io
	5 o o o o		ŝtofo
	4 o o o o o 14		kraniorĝano (rad.)
	3 o o o o o 13 o o		samfamiliaro
	2 o o o o o 12 o o o o		igi en pli altan lokon (rad.)
1	o o o o o 11 o o o o o 21		Esperantajn aĵojn
	o o o o 10 o o o o o 20		grado de varmo
	o o 9 o o o o o 19		disvolviĝoj
	8 o o o o o 18		laŭ la tekniko
	o o o o 17		malgraŭ tio
	o o 16		malrekte
	15		vokolo

La ciferoj (1 ĝis 21) donas deziron de ĉiu Esperantisto.

Inter la bonaj solvintoj ni lotumos premion. Sendu solvojn antaŭ la 15a de Febr. al la redaktoro: Pahudstr. 134, Den Haag.

„Ĉu vi havas duonan hektogramon da kontraŭinsekta pudro por mi?”

Ĉu en skatoleto aŭ en saketo?”

„Ho, verŝu ĝin en mian kolumon, mi petas”.

„Diru, panjo, ĉu estas vere, ke paĉjo unuafoje interkonatiĝis kun vi, kiam vi iam estis falinta en la akvon, kaj kiam li poste savis vin el ĝi?”

„Jes Freĉjo”.

„Kial paĉjo do malpermesas ke mi lernas naĝi?”

INGEZONDEN.

EEN ERNSTIG WOORD.

Wij hadden niet kunnen vermoeden, dat wij, die reeds eerder met den heer Armand de degen op papier kruisten, ondanks de pacificatie die 21 Sept. j.l. te Amsterdam plaats vond, thans opnieuw naar de pen moeten grijpen om ook onzerzijds een ernstig woord tot hem te richten. Aanleiding hiertoe gaf ons zijn artikel „Esperanto” in „de Bazuin” van 30 Dec. j.l., dat — op z'n zachtst uitgedrukt — bij de vele Bazuinlezers wel weer verkeerde indrukken gevestigd zal hebben over de Kath. Esperantobeweging.

De grote fout van den heer Armand is wederom: hij matigt zich 'n oordeel aan over 'n zaak en levert het bewijs dat hij niet ter zake kundig is. Hij denkt in staat te zijn voorlichting te geven over aangelegenheden, die hij meent te kunnen beoordelen, doch waartoe hij helaas niet competent is.

Wij laten het „geval-Haarlem” buiten beschouwing. Het is niet goed zich blind te staren op en conclusies te trekken uit 'n losstaand geval; men verliest dan zo gauw de grote lijn uit het oog!

Wij tekenen voornamelijk protest aan tegen zijn bewering:

„En wij achten thans het ogenblik gekomen *onze* stem te verheffen tegen een Katholieke Esperantobeweging, welke *een* *hard is van anti-katholieke infecties.*”

cursivering van ons. A.F.L.)

Kom, kom! Mijnheer Armand! Dit is wel wat te boud gesproken!

Mensen, die ter zake beter op de hoogte zijn, weten wel beter.

Mogen wij in dit verband even verwijzen naar hetgeen de heer P. Heilker, president der Internat. Kath. Esperantisten-Vereniging, indertijd schreef over de neutraliteit? (Cfr. *Espero* Katolika, Dec. '37 en Febr. '38). In deze belangrijke artikelen is klaar en helder te achterhalen, op welke principes de internationale

Kath. Esperantobeweging gegrondvest is. En op dezelfde grondslagen rust ook de Nederlandse Kath. Esperantobeweging. Op de op 14 Januari j.l. gehouden kaderdag te Amsterdam, mochten wij dit, bij monde van den voorzitter van „Nederlanda Katoliko”, den heer H. Damen, bevestigd zien.

Ook hier geldt: Schoenmaker blijf bij je leest!

Mogelijk zal dit hem in de toekomst er van weerhouden, om zulke extremistische — wij zouden haast zeggen „Armandistische” — nonsens uit te bazuinen, als wij in z'n voormelde artikel wederom hebben gesignaleerd.

A. F. LEIDERITZ Jr.

VOORZICHTIG S.V.P. !.....

In de laatste nummers van „Nederlanda Katoliko” is veel aandacht gewijd aan het thema „De Katholieke Pers en Esperanto”.

Algemeen is de erkenning, dat de medewerking van de pers voor de Esperantobeweging, en dus van de katholieke pers voor de katholieke Esperantobeweging, van onschatbare waarde geacht moet worden.

Het gaat er nu om, de macht — in de katholieke pers gelegen — productief te maken voor het specifieke doel, dat de katholieke Esperantobeweging zich gesteld heeft. En daarbij mag gerust op den voorgrond gesteld worden, dat de katholieke Esperantobeweging geenszins beschouwd kan worden als de particuliere hobby van den een of ander, die zonder voldoende aanleiding en motiveering een beroep zou doen op de kolommen der katholieke dagbladen. Aangenomen mag worden, dat ook in niet-Esperantistische katholieke kringen thans genoegzaam de hooge en zuiver katholieke doeleinden der katholieke Esperantobeweging bekend zijn, doeleinden, die deze beweging zonder meer en logischerwijze inschakelen in de algemeene Katholieke Actie, ook volgens de verklaringen van onze Bisschoppen.

Indien wij een en ander hier nog even nadrukkelijk vastgelegd hebben, zoo is het slechts, om aan de hand daarvan tot de vraag te kunnen komen, in hoeverre de katholieke pers inderdaad aan de gerechtvaardigde verlangens van de zijde der katholieke Esperantisten tegemoet komt.

In alle objectiviteit dient dan geconstateerd te worden, dat sinds eenige jaren de katholieke pers in het algemeen een zeer loyale en gastvrije houding aangenomen heeft, waar het betrof opname van actueele berichten en ook van propagandistische artikelen. Indien men den huidigen toestand vergelijkt met dien van een tiental jaren geleden, dan is het verschil zeer in het oog loopend.

Persoonlijk staan wij sinds enkele jaren met eenige der meest vooraanstaande katholieke dagbladen van Nederland in contact en hebben steeds niet anders dan de grootst mogelijke medewerking mogen ondervinden. Dat geldt ook voor „De Maasbode”, die het in een der door ons hier voren bedoelde artikeltjes zoo heeft moeten kennen.

Bij de gemaakte opmerkingen werd één belangrijk ding vergeten: namelijk, dat een krant geen elastiek is, hetwelk men naar gelieven kan laten rekken of krimpen. En verder dat de vraag „wat kan er in en wat kan er niet in” op de redacties dagelijks een verwoeden strijd pleegt te ontketenen tusschen de redactieleden, die allen vinden, dat hun nieuws het belangrijkste is.

Het is duidelijk, dat er in deze omstandigheden — die hier door een insider zoo nuchter en zakelijk mogelijk naar voren gebracht worden — beperkt moet worden, dat er slachtoffers moeten vallen, dat men een scheidingslijn moet trekken, die de hoofdredacties der katholieke bladen bij hun beslissingen leidt.

Wanneer nu een of andere hoofdredactie meent, dat gezien de beperkte ruimte, die men hard noodig heeft voor het actueele nieuws (denk ook aan de gestegen papierprijzen!), het niet verantwoord is, om over te gaan tot een vaste Esperantorubriek, zoo kan men zulks betreuren. Vooral wanneer het een richtinggevend blad is. Doch veroordeelen kan men zulk een besluit, dat zeker niet lichtzinnig genomen wordt, niet zonder meer, want daarvoor beschikt men niet over alle gegevens, die een woordje zullen hebben meegesproken.

Natuurlijk blijft het immer toe te juichen, om te trachten een eventueele negatieve beslissing alsnog in een positieve te doen veranderen. Echter dan wete men, dat dit nimmer of nooit bereikt zal worden via dreigementen of kwade woorden. Eerder zou men door de laatste methode het tegendeel van het gewenschte bereiken en daardoor nog verder van huis geraken.

Men bedwinge dus zijn ongeduld, blijve gentlemanlike, be- trachte de noodige voorzichtigheid. En vooral hoede men zich voor overijlde stappen en tē persoonlijk initiatief, dat meer kwaad dan goed zou kunnen stichten.

NICO HOEN Jr.

VERBETERING. In het Jan. Nr. verscheen een gedeelte van de rubriek: *Binnen- en Buitenlands Esp. nieuws* op pag. 152 en 153 (na Ingezonden) in plaats van op pag 151. De aandachtige lezer zal dit reeds hebben opgemerkt.

Red.